

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉP LAPJA

131. SZÁM

„A Dunamedence népeinek testvéri jobbot kell nyújtaniok egymásnak”

A szovjet rádió a demokratikus megbékélés szelleméről

Az új kínai kormányelnök Moszkvába utazik — Tito és Tolbukin marsall találkozott Belgráiban — Szovjet katonai küldöttség érkezett Tiranába

MOSZKVA, június 4. A szovjet rádió hirmagyarzója pénteken este a Dunamedence népei együttműködésének szükségességéről beszélt.

Rámutatott arra, hogy az osztrák-magyar monarchiának az első világháborúban történt teljes összeomlása történelmi szükségszerűség volt, mert a monarchiában élő népeket kizárólag a német-magyar fegyveres erő volt képes összetartani. A monarchia összeomlása után az elnyomatás alól felszabadult népek önálló utra tértek ugyan, a magyar nagybirtokosok és feudális reakciók azonban kezükbe kerítették a hatalmat s nem tudtak belenyugod-

ni abba, hogy sokezer hold földjüket veszítsék el az ország elpusztított részeivel. Ezért nyomban neki is kezdtek egy „revansháború” megszervezésének.

Ismeretes mindenki előtt az ugynevezett Levente-szervezetek tulajdonképpeni célja. A magyar reakciós nagybirtokosok külföldi kapcsolatokat kerestek: összeköttetést kerestek a demokrácia ellenségeivel. Teljesen mindegy volt, hogy a demokrácia ellenségét Rothermere lordnak, vagy pedig Mussolininak hívták, Magyarországon előbb szervezték meg a haláltáborot, mint másutt. A magyar népben pedig gyűlöletet szítottak

a szomszéd népekkel szemben, rablóhadjáratra uszítottak.

A reakció gyűlöletes eszközeivel harcoltak azonban Maniuek is ugyancsak szították a gyűlöletet — a magyarok ellen. A román reakciónak is sikerült megmérgeznie a közvéleményt. Mind Romániában, mind Magyarországon a német fasiszta politika, majd a német megszállás még jobban növelte a gyűlöletet és szította az ellentéteket. A Vörös Hadsereg győzelmes előretörése megváltoztatta a helyzetet: Magyarországon és Romániában a felszabadult népek vették kezükbe sorsuk intézését. Megteremtették a demokráciát, felismerték azt, hogy csak a szabad népek testvéri együtt-

működése lehet záloga a jövő békéjének.

A rádió hirmagyarzója rámutatott Groza Péter román miniszterelnökére, amelyben a miniszterelnök hangoztatta, hogy Erdély földjét éppen úgy kell ápolnia a magyarnak, mint a romának. A demokratikus magyar sajtó rokon-szenyvel válaszolt Groza Péter miniszterelnök nagyvonalu beszédére.

A hirmagyarzó végül újra hangoztatta, hogy a Dunamedence népeinek testvéri jobbot kell nyújtaniok egymásnak, mert csak a megbékélés és a reakciós fasiszta szellem teljes letörése és kiirtása biztosítja a népek boldogulását.

Csehszlovákiának követnie kell a román példát

Fjedorov Nikolaj az orosz rádióban a magyar-román viszony kedvező alakulásáról beszélt.

— Nemcsak Romániában és Magyarországon hangozott el már olyan nyilatkozat, amely a békés együttélést kívánja megvalósítani a Dunamedence népei között, hanem másutt is. Firlinger csehszlovák miniszterelnök legutóbb úgy nyilatkozott, hogy a Dunamedence népeinek békés együttélésben kell működniök. — Nincs okunk kételkedni a cseh-

szlovák kormányzó szavainak komolyságában. Firlinger, aki hosszú évekig Csehszlovákia moszkvai nagykövete volt, nem idegen diplomataként élt a szovjet fővárosban.

Megismerte és megszerezte a szovjet nép állását. Meglátta a sztalini nemzetiség politikáját is.

— Mi sem volna természetesebb, mint ha Csehszlovákia szovjetbarát kormánya a köztársaság magyar lakossága iránt is ezt a politikát alkalmazná. Mi sem volna természetesebb, mint ha Csehszlovákia demokrátiás kormánya megtisztítaná az országot a reakciós sovinizmus hirdetőitől.

— Nyujtsanak egymásnak testvéri jobbot a dunamenti népek, — hangoztatta Fjedorov Nikolaj. És mi hiszünk: nem hiába hangoztatta.

Ezután Csehszlovákia nemzeti politikáját érintette s közvetve az ott élő magyarság rendezésre váró sulyos sorsát is.

DE GAULLE A SZIRIAI ESEMÉNYEKRŐL

PÁRIS, június 4. (Rádió) De Gaulle tábornok a szombat délutáni sajtóértekezleten hivatalosan rövid és rideghangú rádiónyilatkozatától eltérően részletes beszámolt a sziriai eseményekről:

— Nem hallgathatom el a tényt — mondotta —, hogy nehézségek támadtak a brit magatartás miatt. Az angolok mindig azt hangoztatták, hogy ők Franciaországra bízzák Szíriában a vezetést. Sajnos, ez nem így történt. A legutóbb történt események ezekre az ellentmondásokra vezethetők vissza.

Ezután De Gaulle bizonyos ügynők tevékenységéről szólt, akik a francia érdekek ellen szították a levantei országokban. Majd így folytatta:

— Tárgyalást kezdtünk Szíriával és Libanonnal az összes függő kérdések megoldására szoros összefüggésben a kulturális és gazdasági problémék elrendezésére. E tárgyalások keretében jogot akartunk nyitni olyan támaszpontokra, amiket Angliának, sőt az Egyesült Államoknak is a rendelkezésére bocsátottak. Ezt a javaslatot a levantei országok kormányai visszautasították és a tárgyalások még jóformán meg sem kezdődhettek. Röviddel ezután fegyveres bandák támadtak meg a francia helyőrségeket s a legnagyobb megdöbbenésünkre láttuk, hogy ezek angol fegyverekkel vannak felszerelve.

De Gaulle tábornok sajtónyilatkozata végén hangsúlyozta, hogy a sziriai események nemcsak helyi, hanem nemzetközi jelentőségűek is. Eppen ezért Franciaország kész arra, hogy megoldja ezt a szerencsétlen helyzetet, de csak az egész arab világ kérdéseivel egyetemben és a Szovjetunió, valamint az Egyesült Államok közreműködésével.

Szovjet-angol-amerikai szövetség készül

LONDON, június 4. A Daily Mail Szanfranciskóból jelenti, hogy a három győztes nagyhatalom katonai szövetség megkötéséről tárgyal, amelynek az lenne elsősorban a célja, hogy addig, amíg a Világszövetség Ligája megalakul, ez a szövetség gondoskodik a világbéke fenntartásáról.

Hopkins és Davies tanácskozásait is ezzel a tervvel hozzák összefüggésbe és hozzáfűzik, hogy később Franciaországot és Kínát is felszólítják majd a szövetséghez való csatlakozásra.

Változás Kína politikájában

SZANFRANCISZKÓ, június 4. A szanfranciskói kínai és szovjetküldöttség között fontos tárgyalások folytak, melyek — a jelek szerint — most komoly eredménnyel végeztek. Dr. Szung, akinek a napokban neveztek ki a kínai kormány elnökévé, Szanfranciskóból Moszkvába utazik, ahol a Szovjetunió vezető államférfiival óhajt találkozni. Szung kijelentette, hogy ki akarja építeni a kapcsolatot kormánya és a kínai kommunisták között.

Bár a Szovjetunió és Kína között korrekta baráti viszony állott fenn, ezt a barátságot kedvezőtlenül befolyásolta az a körülmény, hogy Csang-Kaj-Sek ellenségesen állott a japán

ellenes nemzetvédelmi háború legtevékenyebb csoportjával, a kínai kommunistákkal szemben. A kínai kommunisták nagy áldozatokat hoztak a nemzeti egység érdekében. Hadseregüket — a híres 8. hadsereget — alávetették a központi kínai hadsereg fegyelmének. A kormányzatuk alatt álló északi tartományokat, melyek székhelye Jenan volt, ugyancsak a központi kormány hatáskörébe csatolták. Mégsem tudták elérni, hogy Csang-Kaj-Sek megváltoztassa velük szembeni ellenséges magatartását.

Amerika, amelynek elsőrendű érdeke, hogy Kína japánellenes arc-

Tolbukin marsall Jugoszlávia hőse

BELGRÁD, június 4. (Rádió) Tolbukin marsall, a diadalmas III. ukránjai arcvonal parancsnoka Belgrádba érkezett. Tito marsall a találkozó alkalmával átnyújtotta Tolbukin marsallnak a „Jugoszlávia hőse” elnevezésű érdemrendet és jelvényeit.

A SZOVJETUNIO ALBANIA FOGYELTENSÉGE MELLETT

BELGRÁD, június 4. (Rádió) Szokolov ezredes vezetésével szovjet katonai küldöttség érkezett Tiranába, Albánia fővárosába. Amikor a lakosságnak tudomására jutott a szovjet-küldöttség érkezése, az emberek tö-

megesen tödültek ki az utcára, nagy lelkesedéssel éltették a Vörös Hadsereget és Szatalin tábornagyot. Szokolov ezredes megbérlést folytatott a demokratikus albán kormánytagjaival. Elmer Bodza miniszterelnök üdvözlésére válaszulva hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió a legnagyobb érdeklődéssel kíséri Albánia nemzeti függetlenségének harcát.

Jugoszlávia hőse

— Országokba való érkezésének az a célja — mondotta Szokolov ezredes —, hogy förekvésüket felől tájékoztadjam és azokról jelentést küldjek kormányomnak.

HARRY HOPKINS BEFEJEZTE MOSZKVAI TANÁCSKOZÁSAIT

LONDON, június 4. (Rádió.) Truman elnök rendkívüli megbízottja, Harry Hopkins befejezte moszkvai tanácskozásait. Az elmúlt nap a moszkvai nagykövettel tárgyalta, majd előkészületet tett Washingtonba való visszatérésére.

Mint ismeretes, Truman másik rendkívüli megbízottja, Dawis volt moszkvai ügyvivő már vissza is érkezett Londonból Washingtonba. Így rövidesen jelentős várható a hármas találkozó időpontjáról.

MA ÜL ÖSSZE A PÁNARAB ERTEKEZLET KAIROBAN

MOSZKVA, június 4. (Rádió.) Ma Kairóban összeül a pánarab értekezlet, hogy megvitassa a közelkeleti kérdéseket. Az értekezleten hét arab állam, Szíria, Libanon, Egyiptom, Szaudi-Arábia, Transzjordánia, Irán és Irák kiküldöttei vesznek részt.

SZOVJET-ANGOL-AMERIKAI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG FELÁLLÍTÁSÁRA TÁRGYALÁSOK KEZDŐDNEK BERLINBEN

LONDON, június 4. (Rádió.) Hír szerint rövidesen sor kerül ellenőrző bizottság megalakítására vonatkozó tárgyalásokra. Amerikai részről Eisenhower tábornok, angol részről Montgomery tábornok és francia részről Tassigny tábornok Berlinbe utaznak, ahol sorozatos megbeszéléseket folytatnak Zsukov marsallal. Allandó ellenőrző bizottság gyors megalakítását várják, amelynek székhelye még ismeretlen.

DE GAULLE MEG NEM ADOTT VÁLASZT A LONDONI MEGHÍVÁSRA

LONDON, június 4. (Rádió.) De Gaulle tábornok még nem válaszolt a londoni meghívásra, hogy vegyen részt a szíriai kérdésben indítandó tárgyalásokon. Philipps államtitkár kijelentette, hogy Anglia hivatalosan támogatja a ma összeülő Arab Ligát döntéseiben.

CHURCHILL BESZÉDEVEL NYILIK MEG A VÁLASZTÁSI HADJÁRAT

LONDON, június 4. (Rádió.) A Daily Telegraph közli, hogy a nagy választási hadjáratot Churchill nyitja meg rádióbeszédében, s ugyancsak ő mondja el a kormány utolsó rádióbeszédét is. Elutazása esetén utóbbi beszédét külföldről fogja rádióba olvasni.

Elszállították a szíriai városokból a francia csapatokat és polgári személyeket

LONDON, június 4. (Rádió.) A francia csapatok és polgári személyek kisérlet mellett elhagyták a szíriai városokat. Damaszkusz 3000 főnyi francia helyőrségét a várostól 8 kilométerre nyugatra lévő táborba helyezték át.

Szíriában a brit közbelépésre csak a katonai helyzet javult, polgári vonalon tovább tart a feszültség. Az egész országban változatlanul tart a franciaellenes hangulat.

A szír külügyminiszter hivatalos nyilatkozatban közölte, hogy a francia katonák fosztogattak és tiszokat végeztek ki. Kéri ezeknek a tényeknek a kivizsgálását. Bejelentette a külügyminiszter, hogy a Damaszkusz ellen intézett támadás során 400 szír lakos életét vesztette, 100 elűnt és 500 megsebesült.

Hangoztatta a miniszter, hogy szívesen fogadnának egy nemzetközi bizottságot, amely megállapíthatná igaz-e az a szíriaiak támadták meg a szír intézményeket.

Nyilatkozatát így fejezte be: Készek vagyunk minden probléma megoldására Franciaországgal, de csak az igazságosság és egyenlőség alapján. Semmiféle olyan hagyományos jogot nem ismerhetünk el, amely szerinti a franciáknak Szíriában kiváltságai lennének.

Román-magyar gazdasági tárgyalások várhatók

BUKAREST, június 4. A fővárosban a szovjet-román árucseréforgalom pénzügyi műveleteinek lebonyolítására intézmény alakult. Hír szerint a közeljövőben sor kerül román-magyar és román-jugoszláv kereskedelmi tár-

gyalásokra is. E tárgyalások befejezése és új kereskedelmi szerződések megkötése után azonnal megalakítják Bukarestben az illetékes kereskedelmi kamarákat is. A külügyminisztériummal együttműködve a nemzetgazdasági mi-

nisztérium különleges ügyosztályt létesít és fogja irányítani az egész külkereskedelmet.

Bukarestben remélik, hogy a többi országokkal még e nyár végén létrejön az árucseréforgalom.

Vorosilov tábornagy fogadást adott a magyar kormány tiszteletére

MOSZKVA, június 4. (Rádió.) Vorosilov tábornagy, a szovjet-magyar fegyverszüneti egyezmény aláírója május 31-én visszaérkezett Budapestre. Vorosilov marsall vasárnap

ünnepélyes fogadást rendezett, amelyen Miklós Béla miniszterelnökkel az élén résztvettek a kormány tagjai és a különféle pártok vezetői.

Eden külügyminisztert gyomorfekély támadta meg, Churchill veszi át a külpolitika irányítását

LONDON, június 4. (Rádió.) Eden külügyi miniszter gyomorfekélyben megbetegedett. Orvosainak tanácsára tartózkodnia kell minden megerőlt-

tetéstől. A brit külpolitika irányítása Churchill kezébe került, aki már át is vette a külügyek irányítását.

Lapzárta kor jelentik:

Kinevezték a kolozsvári magyar egyetem ideiglenes vezetését

KOLOZSVÁR, június 5. A miniszterelnökség hivatalos telefon-értesítésben közölte a főispáni hivattal, hogy a közoktatásügyi miniszter Csögör Lajos dr., Jancsó Elemér dr. és Demeter János dr. személyében kinevezte a június 1-től törvényredezettel felállított kolozsvári tudományegyetem vezetését, az egyetemi tanács megválasztásának megtörténteig.

A magyar egyetem kinevezett vezetősége intézkedett, hogy az egyetemi személyzet elmaradt fizetésének folyósítása megkezdődjék.

Az Izvesztija beszámolója Szanfranciskóról

MOSZKVA, június 4. Az „Izvesztija” egyik utóbbi száma közli sanfranciscói tudósítójának jelentését az értekezlet jelenlegi állásáról. A tudósító hangoztatja, hogy az egész világ közvéleménye türelmetlenül várja az értekezlet befejezését, s a siker szempontjából elsősorú és döntő fontosságú kérdésnek kell tekinteni a biztonsági tanács öt állandó tagjának jogkörét. A javaslatok értelmében ugyanis az öt nagyhatalom együttes elhatározással dönt mindazokban a viszályokban és vitákban, amelyek egyes államok között felmerülhetnek, tekintet nélkül arra, hogy a viszályok miképpen rendezhetők.

Nyitott kérdés e pillanatban, hogy a javaslat megkapja-e a többséget és ez a probléma az „Izvesztija” tudósítója szerint nagyrészt a latinamerikai államok és a brit birodalom dominiumainak állásfoglalásától függ. A miniszerelnök véleménye szerint, még ha az Egyesült Államokat és Angliát a legőszintebb óhaj is vezérli abban, hogy a krími határozatok értelmében fogadtassák el a biztonsági tanács jogkörét, akkor lehet a biztonság-gal számítani a szükséges többség elnyerésére.

Az Izvesztija levelezője szerint a Sanfranciscóban tárgyaló mintegy 60 küldöttség tagjai között akadnak sokan, akik nem ismerik fel, hogy a föld valamennyi országának békéje és biztonsága a biztonsági tanács öt állandó tagjának egyetértésétől függ. Bármily nehéz komolyan feltételezni, hogy ez a rövidlátó itélet többségre jusson az értekezleten, mégis hangsúlyozni kell, hogy a többség csak akkor biztosítható, ha valamennyi demokrata nagyhatalom következetesen és minden megalkuvás nélkül érvényesítheti a krími határozatok fenntartásának politikáját. A nagyhatalmak politikájában az egyetértés hiányának kell megmutatkozni, ha aggályok mutatkoznak annak tekintetében, hogy a többség elérhető, vagy sem.

Az Izvesztija szerint az aggodalmak eloszlatására sem az angol, sem az amerikai küldöttségek nem tettek meg minden tőlük telhetőt. Újságírók véleménye szerint bizonyos nyilatkozatokból arra lehet következtetni, hogy az angol bizottság egyes tagjai hajlandók „áthidaló megoldást” keresni, holott ez lényegesen csorbítaná annak az alaptételnek értékét, hogy a béke fenntartásáért az öt nagyhatalom együttesen viseli a felelősséget.

Ezek a körök, a híresztelések szerint, úgy látják, hogy az európai háború befejezésével Angliában esetleg a külpolitikai irány megváltozásával is lehet számolni, vagy legalább is fel kell ismerni, hogy a konzervatív párt jobbszárnya, mint azt az első világháború után tette, igyekszik foglaltatni új politikai egyensúly-rendszert kiépíteni Európában. Ennek a rendszernek nem lehet közössége sem a krími határozatokkal, sem a valódi nemzetközi biztonsággal.

Az Izvesztija hangsúlyozza, hogy ezek a kócska híresztelések mindenképpen alkalmasak arra, hogy a Nagybritannia politikáját hűségeesen követő küldöttségek körében bizonytalanságot és habozást váltssanak ki.

Az Izvesztija szerint az amerikai küldöttségek egyes tagjainál is hasonló ingadozások vélnék felismerni.

Egyesek már azt hangoztatták, hogy Roosevelttel külpolitikáját bizonyos amerikai körök terhes kötelezettségnek tekintik, amely már nem felel meg az USA valódi érdekeinek.

Kritizálják a krími határozatokat és ennek féltésén nem tudnak országot megkötésnek tekinteni a latinamerikai országok ingadozásával szemben, amint az kívánatos lenne. Ezek a küldöttségek ennek féltésén tagadó álláspontot helyezkednek abban a tekintetben, hogy a biztonsági tanácsot milyen hatáskörrel illesse meg és a tanácsban milyen legyen a szavazás módja.

Az Izvesztija tudósítója beszámolvva e híresztelésekről, hozzátesszi, hogy remélni kell, miszerint az értekezlet még hátralévő kétheti tanácskozása során teljes mértékben sikerül a fog eloszlatni a felhalmozódott félreértéseket és ezzel biztosítható az értekezlet munkájának döntő sikerét.

Ez nem csupán az öt nagyhatalom, hanem az egész világ népeinek érdeke, mert annak idején ennek szem előtt tartásával hozták meg a krími határozatokat.

Előadások,

A TANÜGYI SZAKSZERVEZET előadássorozatában kedden délután 6 órakor az unitárius kollégium disztermében Zoe Bugnariu tanárnő tart előadást az iskolai önképzőkörökről.

JÓLSIKERÜLT JÓZSEF ATTILA-EM-LÉKÜNNEPÉLYT rendezett június 3-án, vasárnap délután a kolozsvári 5. számú népiskola. A gazdag műsorú ünnepélyen Benedek Sándor igazgató tartott nagyhatású előadást a korán elhunyt nagy szocialista költőről, rámutatva arra, hogy a Dunamedence népeinek nincs más útja, mint amit József Attila költészte megjelöl. A műsor további részében a népiskola és a népiskola mellett működő óvoda tanulói József Attila verseket szavalnak, népdalokat és szindarabokat adnak elő. Boér Ilona tanítónő József Attila életrajzából olvasott fel egy részt. Az emlékünnepélyt Székely Mihály, a tanfelügyelőség Székely Mihály, a tanfelügyelőség vezetője zárta be, rámutatva a demokratikus népiskolák jelentőségére.

A pénzügyigazgatóság tájékoztatása a bélyegilletékről. A pénzügyigazgatóság annak idején közölte, hogy számlakönyvek hiányában a kereskedők és iparosok 30.000 lején aluli eladásoknál számla helyett eladási jegyzéket állíthatnak ki a vevők részére. Ezt a rendelkezést egye-
sek úgy magyarázták, hogy a 30.000 lejnél kisebb összegű eladásoknál a számlailleték levonása nem kötelező. A pénzügyigazgatóság éppen ezért újlag közli az illetékesekkel, hogy a bélyegtörvény rendelkezései értelmében a kereskedők és iparosok között létrejött 1000 lején felüli eladásoknál, valamint kereskedők, iparosok és magánosok közötti 1000 lejnél nagyobb összegű eladások esetében 20 százalékos számlabélyeg lerovása kötelező. Tekintet nélkül arra, hogy az eladó a vevőnek számlalapot vagy eladási jegyzéket állít ki. Mivel a számlakönyvek hiánya már megszünt, a pénzügyigazgatóság nyomatékosan felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét arra, hogy a bélyegtörvényben meghatározott értékhatárok szerint a számlabélyegilleték lerovására használjanak számlakönyvet, vagy amennyiben ezt be szeretni nem tudják, az eladási jegyzéket, mert ellenkező esetben a kihágást elkövetőket megbüntetik.

A kolozsvári Ortodox Izraelita Hitközség vezetősége ezúton hívja meg a helybeli zsidóságot az erdélyi és bánáti ortodox kongresszus megnyitójára. Az ünnepélyes megnyitót június 5-én délelőtt 10 órakor tartják az Iparkamara tanácstermében, Kosuth Lajos-utca 58 alatt.

NYILTTÉR

E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Különváltan elő férjem, Lorán Gusztáv festőnek tetteit semmi felelősséget nem vállalok.

Lorán Gusztávné Kiss Ilona
Vörösmarty-utca 10

8307

Földgázzal égetett

gye-
resi **Cserép** és **gerinc-cserép**, valamint **mész** és **cement** érkezett.

Benjamin Árpád építkezési anyagraktár,
Budai Nagy Antal-utca (volt Honvéd) 42

Társadalombiztosítási gyógyszertárakat szerveznek Észak-Erdélyben és kiegészítik az orvosai rendeléseket

BUKAREST, június 4. (Rádió.) A román közigazgatás Észak-Erdély területére történt kiterjesztésével kapcsolatosan a társadalombiztosítási ügyek minisztere — a kerületi felügyelők helyzetjelentései alapján — elhatározta, hogy ebben az ország részben is megszervezi a társadalombiztosítási gyógyszertárakat, amelyet a magyar biztosítási törvények nem alkalmaztak.

Ugyanakkor a minisztérium elhatározta, hogy a legrövidebb időn belül megfelelő eszközökkel egészíti ki az Észak-Erdély területén lévő társadalombiztosítási orvosi rendeléseket, az ugynevezett dispensárokat. Általában a társadalombiztosítás területén széleskörű tevékenységet indít meg a biztosítottak nagy tömegének az érdekében.

Június 10-e és szeptember 3-a között három csoportban bonyolítják le a beteg biztosítottak fűrdői gyógykezelését. A többi között Buziaş-fűrdőn, Bálnán és Marosújváron rendeznek be társadalombiztosítási betegotthonokat.

Félmilliónál több ember van a kelleténél Bukarestben, a menekültek nagyszámának el kell hagynia a fővárost

BUKAREST, június 4. A bukaresti rendőrprefektúra rendelkezésének nyomán, amely úgy intézkedik, hogy a háború folyamán Bukarestbe menekült személyek térjenek vissza eredeti lakóhelyükre, szükségessé vált a helyzet beható megvizsgálása, mert a főváros lakossága az eddigi adatok szerint annyira megduzzadt, hogy félmilliónál több ember van a kelleténél Bukarestben.

A visszaköltöztetést három fontos körülmény okolja meg. 1. A vidéki városok nélkülözik a gyors helyreállítás eszközeit s e célból szükség van az onnan eltávozottak tevékeny bekapcsolására. 2. A kereskedelem és az ipari élet szintén decentralizációra szorul. 3. A főváros a jelenlegi helyzetben képtelen megoldani a létszámduzzadás következtében előálló élelmezési és lakáshelyzetet.

Helyén maradt a régi vezetőség az élel- mezési szakszervezetben

KOLOZSVÁR, június 4. Az élelmezési munkások szakszervezete elnöki közgyűlést tartott. A közgyűlés a Szakszervezeti Tanácsot Fodor Balázs titkár képviselte.

A szakszervezet működéséről Bodó Károly szakszervezeti titkár számolt be. A titkári beszámoló után a régi vezetőség lemondott és ezután került volna sor az új vezetőség megválasztására. Ehelyett azonban az történt, hogy a munkásság a régi vezetőség lemondását nem fogadta el.

Ezek után a régi vezetőség természetesen a helyén is maradt.

Fodor Balázs a Szakszervezeti Tanács képviselőjében méltatta a vezetőség munkáját. Hangsúlyozta, hogy a munkásság mint eddig, a jövőben is méltányolni fogja az érette komoly munkát kifejtő vezetők tevékenységét.

Milyen hatáskört kaptak az utcai körzetvezetők?

KOLOZSVÁR, június 4. Május 30-án a központi rendőrségen összbizalmi értekezletet tartottak. A rendőrség jelenlegi csökkent létszámára való tekintettel a bizalmi értekezlet elhatározta, hogy a közrend fenntartása érdekében a leg-szorosabb együttműködést kívánja megvalósítani a város polgárságával. Az együttműködés fenntartását az utca-előjárók biztosítják. Hogy ez az együttműködés minél hathatósabb legyen, az utca-előjárók minden utcában gyűlést hívnak össze, hogy ott az utcabizalmiakat megválasszák. Az így megválasztott utcabizalmiak

Elhangzott az ítélet a háborús bűnös újságírók bünperében

BUKAREST, június 4. (Rádió.) A bukaresti néptörvényszék hétfőn délután hirdetett ítéletet a tizennégy háborús bűnösnek nyilvánított újságíró bünperében.

Ezek a fasiszta újságírók mérgező írásaikkal a diktatura és a hitlerizmus útját egyengették Romániában, gyűlöletet szítottak a romániai magyarság és zsidóság ellen és bujtogató cikkeikkel nagymértékben járultak hozzá századok bűnös háborúba kergetéséhez a Szovjetunión békészerető népei ellen. Súlyos megbüntetésük a demokratikus román közvélemény akaratát is tükrözi. Ime az ítélet:

Pamfil Seicaru és Grigore Manolescu halálra, Ilie Radulescu és Stelian Popescu életfogytiglani kényszermunkára, Romulus Seisanu, A. P. Prundeniu, I. Balanescu, Cosma Aurel és Nichifor Crainic életfogytiglani börtönre, Ion Dumbrăvescu, Romulus Dianu és Hodos Alexandru 20—20 évi nehéz börtönre, Radu-Gyrt és Pan Vizirescu 12—12 évi szigorított börtönre ítélte a néptörvényszék. Valamennyi elítélt vagyonát elkobozták.

A magyar—román testvériség szükségét fejezték ki a vasárnapi népi megnyilathozások

A Groza-kormány a nemzeti egyenjogúság alapjain áll s a magyarság minden jogos kívánsága igazságos elintézésben részesül — mondotta Demeter alpolgármester a MNSz ötödik kerületi gyűlésén

KOLOZSVÁR, június 4. Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg taggyűlését a Türr István-utca 4 alatti, székházában a Magyar Népi Szövetség V. kerületi tagozata. A gyűlést Ekkert György kerületi vezetőségi tag nyitotta meg. Beszédében röviden vázolta a kerület eddig végzett munkáját és az elért eredményeket, majd a központ részéről kiküldött dr. Demeter János alpolgármester emelkedett szólásra nagy taps közepette.

Az alpolgármester hangzott, hogy a román és a magyar reak-

ció támadásaival szemben csak a tömegek megszervezésével és sorompóba állásával lehet védekezni. A Groza-kormány a nemzeti egyenjogúság elvének alapjain áll. Eppen ezért a magyar nép minden jogos igénye vagy sérelme megnyugtató elintézésre nyer. A továbbiakban a város jövőben végrehajtandó terveit ismertette.

Demeter János alpolgármester után Szepesi Sándor kifejtette, hogy az önálló kisemberek részére meg kell teremteni a Magyar Népi Szövetség keretén belül azt a szövetke-

zetet, mely a közvetítő kereskedelmet kizárva, közvetlen uton fogja eljuttatni mind az ipar, mind a mezőgazdaság termelvényeit a fogyasztóhoz.

Ezután Dóry Erzsébet a Magyar Népi Szövetség kulturális céljait és feladatait ismertette. Végül az elnöklő Ekkert György bejelentette a régi vezetőség lemondását, mire a gyűlés öt tagból álló jelölőbizottságot küldött ki. A jelölőbizottság egy 17 tagból álló névsort terjesztett a gyűlés elé, melyet a gyűlés közönsége egyhangulag el is fogadott.

Jó eredménnyel járt a főispán választói békitő tárgyalása

Kolozs vármegye főispánja a Magyar Népi Szövetség és az Ekés ront kiküldötteinek kíséretében vasárnap délelőtt látogatást tett Választóköz-ségben, hogy a lakosság körében felmerült kisebb elentéket elsimítsa. Az egész falu lakosságának jelenlétében megtartott községi nagygyűlést ünnepélyes fogadtatás előzte meg.

Pogáceanu László főispán meggyőző erejű beszédében rámutatott a fasiszmus sötétmultú gyilkos politikájára és maradványainak mai lelekmérgező tevékenységére, amely arra irányul, hogy a magyar és román népet szembeállítva, megakadályozza az ország demokratizálódását, vagyis a munkásság és a falusi földművelés tömegek gazdasági felszabadulását.

— Ha a dolgozó nép továbbra is ezekre a gyűlöletstíztó sötét banditákra hallgat — mondotta a meggyőző —, saját szabadsága ellen tör és nehezíti a Groza-kormány

munkáját, amely a nép kívánságainak teljesítését tűzte ki céljává.

A nagy lelkesedést kiváltó beszéd után új bírói választottak, aki megfogadta, hogy az ország érdekeinek megfelelően rendet és igazságos békét terem a lakosság között.

A város ifjúsága találkozt a falu ifjúságával

A római katolikus gimnázium Haladó Ifjúságának regős szakasza vasárnap Györgyfalvát kereste fel. Györgyfalva négy évig el volt zárva Kolozsvártól. Ez volt az első alkalom, amikor a kolozsvári fiúk Györgyfalvára mehettek regőlni. A györgyfalviak kijelentették, hogy ez a nap volt a falu egyik legszebb napja.

A regősök délelőtt a katolikus és református templomban voltak, majd ebéd után a regősök a falu aprajával foglalkoztak, akiket sok új játékra tanítottak meg. A délutáni ünnepségen Denderle tanár bevezetőjében rámutatott a falu és a város

közeledésének szükségességére

akarjuk omlasztani a válság — mondotta —. Eddig nagy volt a falu és a város közeledésének szükségességére

A bevezető beszéd után népi játékok hosszú sora köv. Majd Palkó Ernő beszélt a román testvériségről. Tudjátok jól — mondotta —, hogy ha a román volt az ur Erdélyben, akkor a román és a magyar paraszt szenvedett. Ha a magyar, akkor mindkét nép munkássága szenvedett. Össze kell tehát fogunk, mert ami fáj a magyar munkásnak, az fáj a románnak is és aminek örül a román paraszt, annak örül a magyar is!

Palkó Ernő beszéde után a házassági népjátékok következtek. Majd a regősök jólsikerült délutánja után a györgyfalvi leányok és legények györgyfalvi nótákra tanították a regősöket. Horváth József, a Haladó Ifjúság titkára megköszönte a falu vendégszeretetét s megígérte, hogy a falu panaszát a Haladó Ifjúság közbenjárásával segíteni fogják. A falu fő-fő panasz, hogy nincs kultúrháza. Erre az alapra eddig már félmillió lej gyűjtöttek, de ez az összeg nem elegendő. Horváth József megígérte, hogy a Haladó Ifjúság is hozzá fog járulni a anyagiakkal a kultúrház felépítéséhez. Ezután a regősök a falusi leányokkal táncoltak. A györgyfalvi legények bemutatták a györgyfalvi csüddögölőt, mire a kolozsvári fiúk a könyvi-verbunkossal válaszoltak.

Este fél nyolckor a regősök azonnal a biztos tudattal indultak el Györgyfalvára, hogy jó munkát végeztek.

A hadügyminiszter nyilatkozata a frontkatonák hazatérésének kérdéséről

BUKAREST, június 2. (Rádió.) Vasilin-Răscanu hadügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott arra a kérdésre, hogy a katonák mikor térnek vissza a frontról, miután a hadműveletek befejeződtek.

— A hazaszállítást előkészítő munkálatok már megkezdődtek — mondotta a többi között a hadügyminiszter. Katonáink hazatérésének kérdése természetesen szorosan összefügg a szovjet parancsnokság intézkedéseivel, amellyel a legteljesebb együtt-

működésben dolgozunk. A hazaszállítási időpontját is a szovjet parancsnokság határozza meg. A hazaszállítási munkálatai azonban megfelelő időt igényelnek s e téren figyelemmel kell lennünk a rendelkezésünkre álló szállítóeszközök mennyiségére is. Szilárd meggyőződés, hogy az alapos előkészületek után a hazaszállítási gyors ütemben bonyolódik majd le és rövidesen viszontláthatjuk hős frontkatonáinkat.

majd közösen utcakörzet-parancsnokokat választanak. Az utcakörzet-parancsnokoknak, illetve bizalmi embereknek fontosabb teendőik a következők:

Kötelessék ellenőrizni a lakásokról készített névjegyzékeket, illetve azoknak kifüggesztését; felülvizsgálják, hogy a lakások a törvény meg-szabta módon vannak-e betöltve; ellenőrzik, hogy a lakást a lakáshivatal úján utalták-e ki.

A felszabadító csapatok megérkezése előtt elmenekült egyének, va-

lamint a deportált zsidók butorainak rekvirálása csak az utcakörzet-parancsnok tudtával hajtható végre.

Minden egyén, aki az egyik utca-körzetből egy másikba akar átköltözni, köteles előzőleg az utca-parancsnoknál jelentkezni. Az utca-parancsnok a jelentkezésről igazolványt állít ki. A költözők csak ezen igazolvány alapján irathatják át lakásukat a népesedési hivatalnál.

Az utca-parancsnokok, illetve bizalmiak kötelessék ellenőrizni, hogy a békés lakosság körébe ne férköz-

hessenek rémhírtérjesztők és ne zavariják az együttélő népek békéjét. Ellenőrzik a megszabott árak megtartását.

A körzetben lakó ép és egészséges férfiakból éjszakai gárdaikat létesítenek.

Más természetű utasításokkal az utca-parancsnokokat és bizalmiakat a következő megbeszélésen látják el. A rendőrség elvárja, hogy minden jóérzésű polgár a rendőrség segítségére siet a közbiztonság megőrzéséért és a közbiztonság megőrzését célzó törekvéseiben.

Körmenet

Egykor még szószéktről is hirdették, hogy a Vörös Hadaik győzelmei esetén a kereszténység minden megnyilatkozását el-söprik, megsemmisítik az egyház híveinek eszményeit, szokásait a hírek életével együtt. És imé... A tavasz őrni napján híva-sára szabadon sereglettek a katolikus hí-vekre a város központjába, megtöltve a Szent Mihály templomot, majd a Szabad-ság-teret, hogy szokásaik és hitük szerint fejezzék le ragaszkodásukat a tökéletes-séghez. Mivel is feltehető volna bárki is a hosszú körmenetben, vagy a körmenettel együtt ünneplő nézők tömegében, akik közé szép számmal vegyültek szovjet katonák is?

A fasikta propaganda-festette rémek-nek még az árnyéka sem maradt már a szívekben. Mind elűzte az immár nyolc hónapja reánk sugárzó szabadság napjának a világossága. Győzött a világosság és örömeirőket nyitott az ünneplő arcokon, miközben szabadon szárnyalt az áhitat: „Ez nagy szentség valóban...”

A tömeg között elvegyülő szovjet kate-ndék is tiszteletteljes figyelemmel csüggték a körmenet vallásos szertésének minden-mozzanatán. Látszott arcukon, mennyire együtt akarnak lenni idegen embertársaik-kal, mennyire részt akarnak venni velük mindában. Egyikük például élénk mozdu-latokkal mutatta a körülötte állóknak, hogy-ök nem így, hanem úgy vetik a keresztet és helyeslő bólogatással bizonygatta, hogy így is szép, ahogy itt látja. S ki tudja, meny-nyi szívet mondott volna, ha értenék egy-más nyelvét.

De így, ismerős szavak nélkül is kifeje-ndő az, ami a szovjet katonák arra kész-tette, hogy résztvegyen mások ünnepeiben. Kifejeződött az az emberi vágy, amely kü-lönböző nyelveket és szokásokat összehéki-teni szeretne a testvériség menetébe az emberiség közös útján.

DERZSI SÁNDOR

**Adományozzuk a napközi gyer-
ekotthonok javára.** A Magyar
Szövetség köznevelési bizo-
sága elkéri a város lakosságát, hogy
egye különböző falvaiban elállít-
s vagy már felállított napközi
otthonok részére felszerelési
eszközöket, játékokat, könyveket, ké-
nyveszeket, sőt adományozzanak
és juttassák el a Farkas-utcai szék-
házba. A felszerelési tárgyak össze-
gyűjtését a kerületi szervező bizottsági
tagok segítsék elő.

**Gyászistentiszteletok a kolozsvári
templomokban a bombatámadás év-
fordulóján.** A gyászos emlékeztető jú-
nius 2-iki bombatámadás első évfor-
dulóján, illetve az azt követő vasár-
napon Kolozsvár minden templomá-
ban gyászistentiszteletet tartottak.
A gyászistentiszteletet nagyszámú
észtvevői előtt a szolgáló lelkészek
háború szörnyű pusztításait vázol-
va rámutattak a béke áldott ajándé-
rára, valamint azokra a nagy felada-
tokra, melyek a békében várnak az
emberiségre.

**Megállapították a legmagasabb
engedélyezett árakat.** Az árak rögzítése
arán Kolozsvár város polgármes-
teri hivatala a 10. számú rendelettel
engedélyező, bodegák, korcsmák és
más hasonló fogyasztó helyiségek-
ben kiszolgált ételek legmagasabb
árát is megállapította. A rendelet
szövegében kitér az előtelekre, hi-
g és meleg ételek, valamint a hús-
lék legmagasabb árára is. Az árak
külön-külön állapították meg az
első, második és harmadik osztályú ven-
tőlökre. A rendelet áthágóit az ár-
sora törvény rendelkezései szerint
büntetik.

**Kibővült a köz- és magánal-
lamosított vegyeskocsi.** A ko-
zsvári köz- és magánalkalmazottak
egykara, mely 1941 november 7-
én működik, 1945 május 15-én tar-
t rendkívüli taggyűlése alkalmán
egészségügyi szakbizottság elnök-
sége által összehívott ülésén el-
határozta, hogy a köz- és magánal-
lamosított vegyeskocsi új feladatok
átadásában rámutatott arra, hogy a
köz- és magánalkalmazottak milyen óriási
adatok közreműködésével az új szocia-
lis kultúra fejlesztésében.

H I R E K

VILÁGOSSÁG

Politikai napilap. Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Szerkeszti: BALOGH EDGAR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár Brassai-utca 7. Távfeszítő 258.
Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szavanként 30 lej,
legkisebb hirdetés 300 lej. Álláskeresőknek szavanként 20 lej, legkisebb
hirdetés 200 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéseknel 30 lej pótdíj fi-
zetendő. Kereset hirdetések négyzeteentiméterenként 80 lej. Szöveg-
hirdetés (hírek között) szavanként 80 lej. Nyilttér szavanként 100 lej.
Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

Felhívás! Az egészségügyi szak-
szervezet felhívja nőtagjai figyel-
mét, hogy június 5-én délután 5 óra-
kor a szakszervezet helyiségében
(Szabadság-tér 12) nőtagjai részé-
re értekezletet tart. Kéri a tagok
pontos megjelenését.

(*) Üzleti értesítés. Darnay Imre Nagy-
boldogasszony-ú ca 21 alatt lévő női-
és férfi fodrászüzlet a fodrászmun-
kások szakszervezete megvette. Akik-
nek kövelelése van, 8 napon belül
jelentsek be írásban a szakszervezet
irodájában, Klostros-utca 1. 829.

(*) Halálos. Nagy Sándorné
született Sz. bó Lenke velt városi tiszt-
viselő meghalt. Temetése június
5-én délután 3 órakor lesz a köz-
temetői kápolnában. 83.9

**Magánvizsgák az állami keres-
kedelmi fiúiskolában.** Az állami
kereskedelmi fiúiskola igazgatója
közli, hogy magánvizsgákra jelentke-
zni június 1-10-ig lehet az iskola
igazgatóságánál, Bartha Miklós-ú. 10.

(*) Köszönetnyilvánítás. Ezuton
mondok hálás köszönetet a CFR.
dalárdának, zenekarnak és mindazok-
nak, akik sógoromról, Takács Szilárd-
ról, halálának évfordulójára alkalmá-
val megemlékeztek. Takács Fer-
rencné. 8264

A Postakert-utca lakóit felkérem,
hogy június 5-én, kedden délután 3
órákor jelenjenek meg a Berde-utcai
unitárius elemi iskolában utca-előjáró
megválasztása végett. A körzelvezető.

A nagy bomlás évfordulóján

Ma újra felnyitallik erősen-fájóka bennem
az állomás körül a sok rom és halál
Nem jó ma arra járni, én mindig elkerülöm
és mégis jön utánam s mindenhol rám talál.

És mindig velejönnek, mint árnyak, úgy kísérik
a többi városok! A fájdalmas világ
vérző virágai! Ó, van mit megbocsássunk
egymásnak, elfeledve bombák zuhatagát.

De hogy felejtsem én el Kolozsvárt Budapestet
— Más város: mondjuk London, Odessza nem kísért?
Gondold meg, ott is éppúgy voltak házak, virágok
s az anyák éppúgy sírtak a meghalt gyermekekért.

Ó, van mit megbocsássunk egymásnak! Minden ember
gondoljon arra előbb, hogy ő mit vétkezett
és lássa más sebéit is, ne mindig a magáét,
s egyéni békességgel nyújtsunk testvérkezelt.

Nem baj, ha fáj a város: jó emlékeztetőnek,
hogy mindig tudjam: én is ezt tettem másfelé,
s megsejtenül, bűnbánó érzéssel leboruljak
minden volt ellenséges, meggyőzött nép elé!

1945 június 2.

KOLOZSVÁRI KLÁRA

**MEGÁLLAPÍTOTTÁK A TUZIFA LEG-
MAGASABB ÁRÁT.** Kolozsvár város pol-
gármestere hivatala a vonatkozó miniszteri
rendelet értelmében megállapította a tuzi-
fa legmagasabb árát. Az újonnan megálla-
pított árak a következők: Hántott fa 10.000
kilogramonként 163.000 lej, méterenként
8720 lej, ha iparvágánnyal rendelkező rak-
tárakból szerzik be. Iparvágánnyal nem
rendelkező raktárakban a hántott fa ára
178.000 lej 10.000 kilogrammonként, méteren-
ként 9555 lej. Az erdőből tengelyen rak-
tárba vagy lakáshoz szállított hántott fá-
ért 10.000 kilogrammonként 184.000 lej, mé-
terenként 9890 lej kell fizetni. A bükök és
gyertyánfa ára ugyanilyen sorrendben a
következő: 143.000, illetve 6325, 158.000,
illetve 7240 és 164.000, illetve 7825 lej. Ke-
ményfák: tölgy, cser- és akác 143.000, il-
letve 6850, 158.000, illetve 7600 és 164.000,
illetve 7000 lej. Puhafák: fűz, éger, nyár
és nyírfa 133.000 és 3850, illetve 143.000
és 4350, míg tengelyen raktárba vagy la-
káshoz szállítva 154.000 tízezerkilogramon-
ként, míg méterenként 4465 lej. A fa szál-
lításának, felrakásának és használatának
árát a következőképpen állapították meg.
Felvágás: raktárban 10.000 kilogramos
vagononként 6000 lej, a fogyasztó lakásán
1000 kilogrammonként 1200 lej, 1000 kilo-
gramnál nagyobb mennyiségnél 1000 kilo-
gramnál nagyobb mennyiségű 1000 kilo-
gramonként 850 lej. A behordás utca-
pincébe vagy raktárba, elrakással együtt
1000 kilogrammonként 400 lej, pincébe vagy
raktárba behordva és elrakva 1000 kilogra-
monként 250 lej. A konyhai fa használat
1000 kilogrammonként 1000 lej. A fa szállí-

tásáért az állomástól a raktárba, az állo-
másról egyenesen a lakásba, vagy a rak-
tárból a fogyasztó lakásába, Kolozsvár
egész területén, bármilyen távolságra a kö-
vetkező árak fizetendők: 5000 kilogramig
1000 kilogramonként 2000 lej, 5000 kilo-
gramon felül 1000 kilogramonként 1000
lej; azonban 10 tonnás vagon szállításáért
legfeljebb 15.000 lej fizetendő. Az újonnan
megállapított tűzifaárak a közzététel nap-
ján léptek életbe és annak át lépését a til-
tott üzérkedés és gazdasági szabotázs létő-
réséről szóló törvény rendelkezései alapján
büntetik.

**Kinek van kifogása Rajnay Joa-
novits Sándor műszaki felügyelő,
a volt kolozsvári Nemzeti Színház
tagja ellen? A Magyar Népi Szövetség
közmuvelődési ügyosztályát
arra kérik, hogy az erdélyi
színészet érdekében vizsgálja meg
Rajnay Sándor műszaki felügyelő
munkáját. A közmuvelődési bizottság
ezzenel felhív mindenkit, akinek Raj-
nay Joanovits Sándor multbeli magar-
tartása ellen adatszertű kifogása van,
hogy adatait június 13-ig juttassa el
írásban a Magyar Népi Szövetség
közsvári székházába (Farkas-utca
7). A közmuvelődési bizottság
névaláirással és pontos lakáscímmel
ellátott vallomást vesz figyelembe.**

Sürgösen keresek egy üzlethelyiséget

központban vagy központ mellett. Jó
lelőpést fizetek. Címeket „Sürgős”
jelleggel a hirdetőbe.

Színházunk megtalálta az utat az új társadalom felé

KOLOZSVÁR, június 4. Csak
nemrégiben olvastuk irigységgel pá-
rosult csodálattal egy pesti lapban,
hogy a Nemzeti Színház Molliere
Tarluffe-jével és Csokonai Károly-
néjával hol ebbe, hol abba a gyárba
látogat el, hogy ilymódon szolgálja
ki a rosszközlekedésű magyar fővá-
rosban a színvonalasan szórakoztató
kulturára vágyó tömegek igényeit.
Színházunk és közönségünk akkor-
tájt — a Gyimesi vadvirág című
átsátag népszínmű és a Fekete Péter
című neo-erelle falrengető sikerei-
nek idején — tán a mélyponton volt,
ahol vagy megszűnni, vagy meg-
újulni lehet.

A vasárnap délelőtti műsor, me-
lyet a plakátok „Színészek a mun-
kásokért” címmel hirdettek, a meg-
újulás várva-várt első kézzelfogható
jele. A színészek ezel sikerült bi-
zonyítania, hogy valóban annak a
társadalomnak kíván fóruma lenni,
melyet eleddig a kiváltságosok majd-
nem teljesen kiszorítottak a nézőtér-
ről, s melynek nevelését a színházak
— éppen ama kiváltságosok kedvéért
— általában elhanyagoltak.

Éppen ezt a viszonyt, a színház
és a munkásság új közösséget vá-
lasztotta tárgyul a műsor bevezető-
jeje. Színházunk Hangsúlyozta a
színház ilyen értelmű megújulásának
szükségességét, s annak kivívását,
hogy a színház valóban a nép szin-
háza legyen. Örömmel vette tudó-
mása a színház helyesirányú kez-
deményezését s azt is a haladás-
jelének fogja fel, hogy az előadás
tisztá jövedelmét egy falu megsegí-
tésére ajánlották fel, tovább omlaszi-
ván e gesztussal a város és falu
közti évszázados válaszfalat.

A műsor színvonalu, nem annyira
szórakoztatni, mint nevelőhatással
gyönyörködtetni akaró műsorban
énekszámok, hangverseny-darabok
és vers-bemutatók szerepeltek. S
a közönség feszült figyelemmel és
állandó lelkes tetszésnyilvánítással
adózott a művészeknek, eleven bi-
zonyosságul annak, hogy igenis
megérett a komoly művészi és iro-
dalmi produkciók befogadására.

A Kallós József énekelte munkás-
dalok és a Lőrincz Zsuzsa bemutatta
magyar népdalok mellett Kodály
Zoltán népdalai is felzendültek Ta-
kács Paula és Szanlai József ének-
művészek hangszála. De ugyan-
olyan sűrűségű tapsot kaptak a Bre-
tán Endre s az Ivan Cornel bemu-
talt román dalok is. Hasonló szép
harmóniában egésztették ki egymást
Bretán Judith, Jancsó Adrienne,
László Kató, Borovszki Oszkár, Pop
Mihály és Perényi János vers-mon-
dása, illetve szavaiatai, kik Ma-
jakovszky Sándor népballedékat,
nagyhatású Gábor Andrásékat, ro-
mán költeményeket, és Illyés Gyula
meg Ady-verseket tolmácsoltak.

A háromhangszeres zenei műsor-
szám szintén az engedelmény nélküli,
érték mintvészet terjedését je-
gyében került bemutatásra. Csajkov-
szky A-moll trio-jának hibátlan elő-
adása Kolár Károlynak, Tokaji And-
rásnak és Pongrac Adámnak
ugyanaz orosz muzsikus IV. szimfó-
niája zárótételének hü tolmácsolása
az Operaház zenekarának, s ezen
belül Rónai Antal karigazgatónak
köszönhető; ugyancsak ez utóbbiak
s a balettkar érdeme, hogy bemu-
tatásra került a nagy cseh zeneszerző,
Smetana egyik operájának balettlje.

Az előadás megrendezése és a
műsor összeállítása Kallós József
érdeme. De a sikerben osztozik min-
den közreműködő művész; teljesít-
ményüket a román—magyar művészi-
együttműködés szorosabbra fogásáért
még külön elismerés is illeti.

(—)

A Városi Színház műsora

Június 5-én, kedden 6 órákor: Fekete Péter
Andrási Márton bucsufeléléttel.

Június 9-én, szombaton 3 órákor: Sárga
kék. Illyés Gyula előadása

KI TUD ROLUK ?

KONCZ ANDOR tizedesről, aki a marittai tüzérszázadnál szolgált. Tábori postaszámja V. 295 volt. Ertesítést kér Koncz Béla, Rákóczi-ut 118.

BEREI IMRÉRŐL, aki utoljára Nagyvárad 1. Postafiók 37 címéről írt. Ertesítést kér Berei Jenő, Honvéd-utca 16 címre. (Vulkanizáló.)

CSÁNYI ISTVÁN karpaszományos örvetéről (anyja neve Becsei Erzsébet), aki az I. utász zlj. III. századnál szolgált. Ertesítést kér idősebb Csányi Istvánné Budapest, X. kerület, Százados-utca 22 címre.

KUN ÁRPÁD örvetéről, aki a 25-ös felderítő pótosztálynál szolgált Sopronszéchenyben, majd 1945 januárban Nagycenkén volt őrsége. Ertesítést kér felesége, Eperjes-utca 14 címre.

SZÁRAZ ÁRPÁD karpaszományos szakaszvezetőről, aki 2 hegyivadász pótosztályánál szolgált Naszódon és januárban fogságba esett. Ertesítést kér Gergely Ferencné, Endre király-utca 93 címre.

BAGOLY FERENC honvédről, aki a székesvárosi vonatos osztályánál szolgált. Kocsis Károly honvédről, aki Tasnádon a 102. pótosztályánál volt, valamint Bántó Sándor honvédről, kinek tábori postaszámja H. 250 volt. Ertesítést kér Cápusan cukrász, Deák Ferenc-utca 10 címre.

FARKAS BÉLA szakaszvezetőről, aki Budapesten a 206-os L V tüzéreként volt garázmester, valamint Farkas Jenő-ről, aki a 26-os híradósoknál szolgált. Tábori postaszámja D. 729 volt. Ertesítést kérnek hozzátartozóik, Dónát-ut 90 címre.

RÁDÓ JÁNOS honvédről, aki a 31-es határőrszázadnál szolgált Battányán. Utolsó erτεςítést Békéscsabáról utban Salgótarján felé küldte. Ertesítést kér felesége, Taksony vezér-utca 49 címre.

SZABÓ MIHALYRÓL, aki a 2. hegyi vadász páncceltörő osztagnál Naszódon szolgált, utoljára a Kárpátokból írt. Tábori postaszámja P 165 volt. Ertesítést kérnek szülei Ráskai Lea-utca 27 címre.

PÁZSI ELEMÉR tizedesről, aki a 9. vonatosztály 25. gépkocsijavító-műhelyben szolgált. Ertesítést kér Görög Ibi, Helsingki-utca 28 címre.

VARGA BÉLÁRÓL, aki május 7-én fogoly volt Budapesten a Hungária-köruti Ferenc József lovassági laktanyában, ahonnan később tovább vitték. Ertesítést kérnek szülei, Papp-utca 28 címre.

DUKA IMRE leventéről, aki a 253/II. nehéz tüzéregységhez vonult be szeptemberben. Utoljára Bonchidán és Borsán látták, ahol keresztülvonultak. Ertesítsék szüleit-Dohány-utca 3 címre.

JENEI JOZSEFRÓL, kinek tábori postaszámja A/270 volt. Ertesítést kér édesapja, Jókai-utca 2, II. emelet címre.

BALOGH ISTVÁN és ANDRAS leventéről, akiket októberben a szamosújvári leventecsapattal vittek tovább. Decemberben Győrben voltak. Ertesítést kér Szabó Márton, Egyetem-utca 10 címre.

IDŐSEBB ZSIGMOND LAJOSRÓL, akit október 12-én Délvidék felé vittek, valamint IFJABB ZSIGMOND LAJOSRÓL, aki a 14. erdőnél gépkocsivezető volt. Szeptemberben még Munkácsra volt, M/170 tábori postaszámával. Ertesítést kérnek hozzátartozóik, Helsingki-utca 28 címre. Utólag 5 órától.

DIRITTI ZOLTAN cukrászról, aki október 14-én esett fogságba Kolozsváron, majd Fokszán felé vitték. Ertesítést kér felesége, Heltai-utca 2.

KANTOR LAJOSRÓL, aki a IX. léghajítóosztálynál szolgált, majd augusztus végén Szombathelyre vitték. Ertesítést kérnek szülei. Ráskai Lea-utca (Irisz-telep) 61 címre.

BESSENYEI BÉLA vegyészhallgatóról, aki legutóbb Kassán, a kmsz. VIII. pótkeret irodájában dolgozott. Ertesítést kér id. Besseneyi Béla nyugdíjas, Magyar-u. 1. első emelet címre.

BAGA ISTVÁN tizedesről, aki a 33-as hegyivadász III. századnál szolgált. Tábori postaszámja L 315 volt. Novemberben Tokajnál esett fogságba. Ertesítést kér felesége, Szabolcska-utca 10.

SZVATHMI FÉNYSZÓRÓ ULÁRÓL, aki a 201. légvédelmi tüzérszázad 473-as állásánál volt Pest megyében. Ertesítést kér családjá, Csaba-utca 131 címre.

HARMATTA SÁNDORRÓL, akit október 12-én Délvidék felé vittek. Ertesítést kér édesapja, Newyork-szálloda címre.

BIHARI BELARÓL, kinek tábori postaszámja M. 746 volt. Utoljára Vásárosnaményból adta lejtelt magáról. Ertesítést kér édesapja, Helsingki-utca 33. címre.

SZABÓ FERENC és KANTOR ISTVÁN ujoncokról, akik a beszterceli 26-os tüzérezred pótosztályához vonultak be és Baja felé vitték őket. Ertesítést kér Texe János, Apafi-utca 119 címre.

Szentgyörgyi, Szekfü, Domanovszky és Marton magyar tudósokat meghívták Moszkvába

BUDAPEST, június 4. A moszkvai Tudomány Akadémia ebben az évben ünnepi alapításának 220 éves jubileumát. Ebből az alkalomból nagyszabású ünnepségeket rendeznek Moszkvában.

Ennek kapcsán a magyar tudományos életet felbecsülhetetlen ki-

üntetés érte. A moszkvai rendezőbizottság Puskin követ, a Budapestben működő Szövetséges Ellenőrző Bizottság politikai tanácsadója Ujantgyörgyi Albert, Szekfü Gyula, Domanovszky Sándor és Marton Géza egyetemi tanárokat.

Ujabb felvilágosításaink a lakbér-törvényről

Hogyan kell kiszámítani a pontos bérösszeget?

KOLOZSVÁR, június 4. A Hivatalos Lapban közzétett 102-1945 számú új lakbérleti törvény — mint megirtuk — meghosszabbította az összes lakbérleti szerződéseket 1945 április 23-ig. laktér-pótlék engedélyezésével.

Az új lakberek kiszámításának megkönnyítésére közöljük az alábbiakat:

Északerdélyben az 1939 szeptember 1-i lakbér-rögzítés szabta meg a lakberek nagyságát mindaddig, míg

az 1945 április 3-i 1079 számú törvényrendelet ki nem terjesztette Észak-erdélyre is Románia törvényeit.

Az 1079-1945 számú törvényrendelet életbeléptetésének napjától kezdve tehát a lakberek kiszámításánál figyelembe kellett venni Észak-erdélyben is mindazokat a törvényrendeleteket, amelyek Romániában érvényesek voltak.

A különböző pótlékok százalékszámát az alábbi táblázat tünteti fel összefoglalólag.

Fokozat	Évi bérösszeg leiben	A törvény-rendelet száma			
		579/1940	828 1941	218 1942	1489 1945
A közvetlen előző bérösszeghez hozzáadandó pótlék százalék-száma					
A) lakásoknál					
I.	1—40.000	—	10	5	20
II.	40.001—50.000	2	10	5	20
III.	50.001—70.000	2	15	7	30
IV.	70.001—100.000	3	15	7	30
V.	100.001—130.000	4	15	10	30
VI.	130.001—200.000	5	15	10	30
VII.	200.001—felfelé	5	15	10	40
B) üzleteknél és nem lakás céljára szolgáló bármely helyiségnél, kivéve a mozikat s egyéb látványosság céljára szolgáló termeket					
I.	1—40.000	—	10	10	40
II.	40.001—50.000	2	10	10	40
III.	50.001—70.000	2	15	15	40
IV.	70.001—100.000	3	15	15	40
V.	100.001—130.000	4	15	20	40
VI.	130.001—200.000	5	15	20	40
VII.	200.001—300.000	5	15	20	60
VIII.	300.001—felfelé	5	15	20	70

A bérösszeg kiszámítására közlünk egy példát:

Ha egy lakásnak az 1939 szeptember 1-i rögzített bérösszege például 45.000 lej, akkor a táblázat A) részének II. fokozata szabta a szerződésbeli összeg az 579-1940 számú törvényrendelet értelmében növekedni fog 2 százalékkal, vagyis 45.900 lej lesz. Ez az összeg a 828-1941 számú törvényrendelet értelmében növekedni fog 10 százalékkal, vagyis 50.490 leire emelkedik. Ez az összeg — felül lévén az 50.000 lejen — a 28-1942 számú törvényrendelet értelmében a táblázat A) részének III. fokozata szabta növekedni fog 7 százalékkal, vagyis 54.024 lej lesz. Ez az összeg lesz az alaplakbér sehez járúhöz az új lakbér törvény értelmében (a táblázat A) részének III. fokozata) még 30 százalék s ezzel együtt az új lakbér 70.231 lej fog kitenni.

Az új lakberek megállapításánál tehát a kiindulási pont az 1939 szeptember 1-i lejben megállapított é. lakbérösszeg. Amennyiben ezt az összeget időközben 30:1 arányban p. ngőre számították át, természetesen h. gory ugyanilyen arányu visszaszámítással kaphatjuk meg a kiindulási pont lejben való összegét.

Az új lakbér-törvény II. szakasza értelmében azokat a bérleti szerződéseket, melyeknél az ingatlan egy része lakásul, a többi része pedig kereskedés vagy ipar gyakorlására szolgál, egészében csak lakásszerződésnek tekintik, ha az alapbér nem haladja meg a 100.000 lejt. Ha

meghaladja, a nem lakás céljára szolgáló ingatlanok lakbérpótlékát kell hozzá számítani a szerződésben megállapított bérhez.

A lakbértörvény kívül a bérlok tar. toznak viselni a víz és csatornázási, szemétkihordási, kéményseprési és a bérlemény használatával egybekötött egyéb illetékeket és díjakat, valamint a lépcsőház felújítását és a felvonó villanyáramának költségeit is. Ahol nyolcnál több lakr. sz van, ott a lakókat terheli a ház-mester fizetése is, ami a természetbeni lakáson kívül jelenleg a bérösszegnek 5 százalékát teszi ki.

A tulajdonosok és a bérlok között a lakbértörvény rendelkezéseinek alkalmazásából, vagy a bérleti szerződésekből keletkező minden vitás kérdés eldöntésére a járásbírói, illetékes függetlenül a bérlok által fizetett vi bérösszeg nagyságától.

A törvényrendelet előírja, hogy az a bérleti jogviszony megszűnik, ha azt kizáró megállapodás vagy jogelvonás érvénytelen.

Súlyos büntetéseket 1-5 évig terjedő elzárást, és 50.000-1.000.000 lejig terjedhet pénzbüntetést helyez kiállítására az új lakbértörvény azokkal szemben, akik a törvény rendelkezéseit be nem tartják.

Apróhirdetések

* Adás-vétel

BELYEGGYÜJTEMENYEKET, tömegb. élyeket bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 8645

PARATLAN cipőt és más használt tárgyat vasznak és eladok. Hosszu-utca 50. Harasztosi. 7923

KÜLÖNBÖZŐ butorok kaphatók: hálók, szekrények, szalon garnitúrák, komódok, íróasztalok, vitrin, könyvtárok, fotólek, futószőnyegek stb. Kanyarónál az üzletben. Kossuth Lajos-utca 14. 8058

ELADÓ sügösen nagyon olcsón 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeliszekrény, 1 mosdó. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 8144

„TERNO“ vásárol, elad ócska hutort, ócska ruhát, szőnyeget a legolcsóbbtól a legfinomabb perzsaig, ágyneműt, fehérneműt, poroszívógépet, mérlegeket és mindenemű ócskaságokat. Postakert-utca 3, üzlethelyiség. 8145

ELADÓ egy Rex-billiárd asztal és literes üvegek. Cim a kiadóban. 8165

ELADÓ szabóasztal, furni. ruhaszekrény, hokerlik, álló ruhafogas, konyhasztal, 2 fotel, asztalt helyettesítő cseledégy, megtekinthető vasárnap délelőtt. Kálin-utca 18. 8197

ELADÓ! Ágynemű, edények, függönyök, paplanok, asztalterítők, kézimunkák. Erdekldődni lehet Dézsma-utca 44. Egész nap. 8197

DINAMÓ, volt és ampermérő, közörlök, csiszológépek, f. ampermérő gépek, tűzf. aprító gép, acélsodronydrót, porz. v. kaphatók. Gépkereskedelmi iroda. Széchenyi-tér 20. 9043

EGY cs fel vagy 2 HP-os villanymotort megvételre keres Gáll Tibor Lilom-utca 19, ugyanott rezontó-szeg és szilom levetetik. 8207

DIÓFURNIROS hálóberendezés meg-bizható minőségben „Libertas“-nál, Deák Ferenc-utca 40. 7838

ELADÓ egy sötétszürke férfiruha, egy barna és egy drapp len vászonkabát, két fürdőkád, láptók, afrik szel. lonrugók, fiókos kredenc egy parasztciszma. Györgyfalvi-ut 55. 8299

EGY jó szel. és gyermek sportkocsi eladó. Mócsok-utja 125. 8297

KÉT nagy konzoltükör eladó. Mikó-utca 46. 8294

EGY jókarban lévő női karikahajós varrógép eladó. Orbán Balázs-utca 42. szám. 8292

VARRÓGÉPET bérbe vagy megvételre keres „Szarolta“ női divatszalon, Egyetem-utca 1. II. em. 4. 8284

VESZEK három- vagy négyegős Aragáz-kályhát palackkal együtt. Ajánlatot kérek Fery Oszkár-utca 1., Nádor. 8274

ELADÓ téglák, ajtók, ablakok, csatorna, cserépkályhák, függönyök, apróság. Csákány-utca 70. 8282

HASZNÁLT ebédülőbutor olcsón eladó. Pasteur-u. 39. 8279

ELADÓ 7 m. linoleum, 90 cm. széles. Árpád-ut 31. 8277

ELADÓ kétrészes tyukketrec. Csaba vezér-utca 69. 8277

FÉRFIKERÉKPÁR, ágysodronyok, faógy, festett ruhaszekrény eladók. Boó Péter-u. 52. 8269

EGY 20 HP, egy 10 HP benz. motor és egy férfibicikli eladó. Gyarmathi-u. 6 szám. 8265

BÖSSENDORFER zongora, komplett hálószoba, fekete ebédberendezés, kombinált szekrény eladók. Karolina-tér 7, asztalosműhely. 8262

GYERMEKJÁTSZÓ babakocsi eladó. Dózsa György-u. 5. 8261

ABLAKOK, ajtók eladók. Zsigmond király-u. 12. 8259

ELADÓ világosszürke, vadonatúj női kosztüm. Értekezni Eötvös-u. 15. II. emelet. 8260

HALÓSZOBABUTOR eladó elköltözés miatt. Horea-ut 42. 3-5. Dékányi Gr. 8255

ELADÓ betoneső modellek 60 mm-től 400 mm-ig. Bajka, Szabadság-tér 1-5 szám. 8250

ELADÓ használt hálószoba, ebédő, konyha, különböző antik butorok. Mócsok-utja 6. 8263

IMPOZÁNS ebédő eladó. Szabadság-tér 10. Hátul. Polgárnál. 8271

DIÓFURNIROS hálóberendezés, fekete ebédberendezés, konyhabutorok, szel. szel. festmények, szék, fotólek, szel. szel. eladók. Deák Ferenc-utca 24. asztalosműhelyben. 8285

Mé. yen leszállított árakon
KIÁRUSITUNK
„ÉVA“ műkereskedés
(Főpostával sz. mben)

Rendelkező emre álló
5-10 milliót társulnék
egy ipari vagy kereskedelmi, ujonnan vagy már meglévő váll. lalattal. „Rentabilis“ jelgére.

**Megbízható kifutó-
fiút felvesz a kiadó-
hivatal.**

